

Danielle Mitterrand, presidenta de la Fundació France Libertés, va venir a València per formar part de la Comissió de la Veritat. Li van impressionar els testimonis que va sentir, la quantitat de fosses comunes que s'han descobert, la munió de dones, nens, avis que resten sota terra, oblidats, sense que els seus familiars hagin pogut oferir-los el dol.

Danielle, una dona serena que ha demostrat al llarg de la seva vida tenir un gran coratge, es va emocionar quan va sentir les explicacions dels participants en la presentació de la Comissió de la Veritat, el passat 10 de febrer a València, i de manera especial quan la música de Llach, *Campanades a mort*, va posar, amb gran encert, punt final a un acte tan emotiu. Amb Danielle hem parlat sobre la constitució d'aquesta Comissió de la Veritat que ha de conduir-nos a l'estació final, la recuperació de la dignitat.

—És necessari recuperar la memòria ara mateix, perquè encara hi ha testimonis directes, i abans no desapareguin, cal descobrir la veritat que només amb ells es pot refer, a més de l'obertura de les fosses. La història és viva, és allà a sota, es pot sentir. Després, els historiadors hauran de documentar aquests testimonis orals, els millors, imprescindibles per conèixer què va passar.

—**Parlem de veritat, tot i que alguns diuen que la paraula veritat és pura elucubració,**

—La veritat es veu fora de la pròpia consciència, és la nostra zeladora principal. Sovint tanquem els ulls davant allò que ens molesta, una veritat que no ens agrada. N'hi ha molts, massa, que volen la veritat per prendre una revenja i tenir arguments que la justifiquin.

—**Es possible d'exercitar la veritat en aquest nostre món?**

—Ha quedat demostrat, aquí a València, que sí. La veritat no és falsificable. Hi ha tanta gent a les tombes! La família els reconeix. No tenen por de dir: "aquí a terra hi ha el pare, l'avi, el germà, l'amic republicà". I als que no tenen prou valentia de manifestar-ho o que encara tenen por, hem d'ajudar-los a assumir la seva història, la nostra, fins i tot als infants, encara que els afligeixi.

“La història és viva, és allà a sota, es pot sentir”

“L'aigua és el dret a perpetuar la vida, i si no en tenim, s'ha acabat el nostre caminar sobre la terra. L'aigua, avui, és com un joc de competició”

—Partim del caos dominat per un sol déu, el diner, que fa perdre l'essència de les coses. L'ambició de riquesa ho manipula tot. Sembla que tot es pot destruir per justificar la riquesa d'uns pocs, mentre que la resta del poble pateix misèria. Guerres, fam, dolor... Per exemple, l'aigua és vital per a la vida de l'home. Sense aigua no hi ha vida, només mort. Aquí s'inicia la idea, però l'afany de riquesa prova de fer-ho d'una altra manera, al seu profit, al d'uns pocs. I nosaltres diem no perquè tota la humanitat ha de beneficiar-se'n, dels recursos, no únicament uns grups petits, que solen ser els de sempre.

—L'aigua és, des de fa uns anys, el motiu de la seva lluita: aigua per a tothom a tot el món.

—És la causa primordial per a tots els que defensem els drets humans. L'aigua és el dret a perpetuar la vida, i si no en tenim, s'ha acabat el nostre caminar sobre la terra. L'aigua, avui, és com un joc de competició, cada vegada més cara, és un sistema de control... Ens hi hem de comprometre tots, si no, no podem vanar-nos de defensar els drets humans. A France Libertés, la nostra fundació, tenim un programa de treball prioritari sobre l'aigua que han signat molts municipis. Ja és el món sencer que clama per l'aigua, des de Bangla Desh fins al Brasil...

—Pot explicar què vol dir ser portadors d'aigua? Com ser-ho?

—Hi ha moltes persones que han acceptat el compromís, uns conceptes en defensa d'aquest bé tan preuat:

—que l'aigua no és una mercaderia, que ha de ser per a tots, que no ha d'estar solament a l'abast d'uns pocs;

—que cal exhortar els caps d'estat perquè ho facin constar així a les seves constitucions;

—que l'accés a l'aigua potable és un dret humà inalienable, per tant, ha de ser gratuït, finançat, per exemple, per la reducció d'un percentatge dels pressupostos militars.

—Vostè creu molt, a més, en la

—Justament vostè treballa, a la seva Fundació France Libertés, per recompondre la història de la seva llarga vida —vuitanta-dos anys— a partir dels fets històrics que ha viscut, molts...

—És, a més, un gran exercici. Sempre hi haurà persones que voldran amagar determinats actes. Recordem coses que potser no ens complauen, però és important saber-se'n responsabilitzar amb arguments purs. Només així no quedarà res pendent.

—Ningú no ho posa en dubte, que el món passa per moments difícils... Ens enganyen, ens turmenten, vivim en una era de terror.

gent, en els joves sobretot; segons vostè, són ells els que, quan participen, fan les millors preguntes i recomanacions.

—M'adono que els exclosos per la societat, quan me'ls trobo pel carrer i em reconeixen, em miren amb bons ulls, jo diria que amb confiança. És reconfortant, t'anima a continuar endavant en coses que a vegades no consideres prou importants. I amb els joves, passa una cosa similar. Hi confio per al futur. Quan et sents paralytitzat, la seva simple mirada et transmet energia.

Els africans existeixen, els he trobat. Danielle, tot i l'edat, que no amaga, acaba d'arribar de Nairobi, on ha participat en el Fòrum Social. Diu que ha estat un encert fer-lo a l'Àfrica, continent que sovint infravalorem.

—No oblidem que, abans de la colonització, la gent hi vivia molt bé, a l'Àfrica, tenen riqueses naturals, i no era, com ara, un territori desert, deforestat. La colonització, la mundialització i l'esclavatge han ofegat les seves forces. Però els africans existeixen, els he trobat. Estem a punt d'entendre que no són ganduls, que l'Àfrica és un poble i que, un moviment com el nostre, el de la gent que els volem ajudar, pot ajudar-los perquè són rics. La veritable pobresa és, per damunt de tot, intel·lectual, moral. Si aconsegueixen recuperar la riquesa, aquest fet els ajudarà a trobar la seva realitat. Cal deixar que siguin ells qui ho facin tot. Podem, però, participar-hi i ajudar-los en els seus projectes.

Ara les conseqüències polítiques de la pobresa són nefastes, no volem que vinguin al Primer Món, però els necessitem. Qui faria, si no, determinades feines?

—Fa uns anys el seu país era comandat per François Mitterrand, el seu amant espòs, i pare dels seus fills, a qui continua estimant i admirant. Com veu el futur de França?

—Tot és obert, però tot està tancat a la vegada. Cal veure si, entre tots, serem capaços d'obrir portes. Hi ha molts francesos disposats a un vertader canvi que ens permeti resistir el neoliberalisme. El president del Banc Mundial i el seu segon escriuen llibres sobre política econòmica que no dubto

que és la misèria del món. No entenen que el petroli comporta la desgràcia de la humanitat. Hem d'aturar-ho, si volem que la vida continuï. Hem d'aconseguir mitjans per fer avançar la vida sense benzina. Hem d'optar entre la vida o la mort sobre la terra.

—El món se'n va en orris, necessitem cultura de pau, d'aigua, de valors, de convivència, per què?

—La pitjor qüestió és que ens hem tornat individualistes. Comença en la família, en l'educació, tots volem ser el més fort, el primer, el més competitiu, el més *guapo*, el més ric. T'ensenyen que, si tens diners, seràs el més important... És la pitjor manera d'educar els joves. Les conseqüències són conegudes.

—Ha participat, al Brasil, en un documental dirigit per una fotògrafa que, en una sèrie de quatre temes d'ecologia, mostra belles imatges referents a l'aigua, l'aire, la terra. I ara, durant aquest mes de març festejaran els vint anys de la Fundació France Libertés, amb un bagatge curull d'obra feta des del 1986. El seu lema: "escoltar, donar testimoni, actuar". Com es fa això?

—Permetent l'accés i la transmissió del saber popular i les cultures amb escoles primàries i secundàries, centres de formació, federacions esportives... Informant i afavorint la presa de consciència: contra l'*apartheid*, ajudant els presoners, buscant els desapareguts, reclamant els drets dels refugiats.

—I també acompanyant els pobles en la reivindicació del seu dret a l'autodeterminació mitjançant actes que els permetin decidir el seu futur.

—Cooperant perquè els pobles puguin viure dels seus recursos, posar en marxa economies no especulatives, procurar que les seves reserves naturals no restin sempre en mans alienes. I ara, immersos en el repte de procurar aigua potable per a tots els éssers humans, amb el desenvolupament de xarxes i de canalització d'aigua. L'accés a l'aigua és l'accés a la vida. No podem oblidar que som llogaters de la terra i, per tant, hem de respectar-la. Per què hem de destruir-la? Per dominar els altres acabem destruint-nos nosaltres mateixos.

Montserrat Ponsa i Tarrés

Confidencial

Xavier Vinader

Ens ho empassem tot

El Pentàgon ja ho té clar. I si ho té clar la cúpula dels militars nord-americans també ho ha de tenir clar el món mundial. La llum esclaridora l'ha proporcionada Khalid Sheikh Mohammed, un pakistanès de 41 anys, etiquetat com el "cervell" dels atemptats de l'11-S que, aparentment, ha "cantat la Traviata" davant dels seus interrogadors de Guantánamo i s'ha declarat responsable dels atacs de Nova York i Washington i d'una trentena d'operacions terroristes més. Quasi res.

Segons la declaració difosa pel Departament de Defensa dels EUA —un document, traduït de l'àrab, de 26 pàgines on hi ha nombrosos paràgrafs ratllats—, Mohammed es va definir com a director operacional del xeic Ossama bin Laden per organitzar, planificar i executar —"de la A a la Z"— atemptats com els de 1993 al World Trade Center, els de l'11-S amb els avions kamikaze, la macrobomba a la discoteca de Bali, i la de l'hotel de Mombasa (Kenya), tot l'any 2002. També diu que va ser ell, personalment, qui va tallar el coll amb la mà dreta al periodista Daniel Pearl, segrestat a Karachi (Pakistan) i es va responsabilitzar d'una llarga colla d'intents que van des del de Richar Reid —el terrorista de les sabates explosives— per fer esclatar un avió en vol transatlàntic, fins a la planificació d'atacs contra la torre Library (Califòrnia), l'edifici Sears (Chicago), l'Empire State o la Borsa (Nova York), l'aeroport de Heathrow (Londres), la seu central de l'OTAN i els assassinats de Jimmy Carter, Bill Clinton i el mateix papa Juan Pau II, entre altres. Més malifetes concentrades sembla impossible.

“Les sospites entorn de la veracitat de les declaracions de Khalid Sheikh Mohammed també provenen del fet que han aparegut, estratègicament, quan el setge jurídic a l'estatut de la presó de Guantánamo anava estrenyent-se més que mai”

El més curiós és que Khalid Sheikh Mohammed va ser detingut el 2003 al Pakistan, però no va ingressar oficialment a la presó de Guantánamo fins al setembre de l'any passat, la resta del temps la va passar en un número indeterminat de presons secretes de la CIA on, se suposa, el devien "cuinar a foc lent", que, en el llenguatge dels especialistes, vol dir que va patir tortures de tota mena.

Però de com va anar la detenció, de com ha estat tractat fins ara, de quina mena de garanties jurídiques ha tingut, de com i davant de qui han estat fetes les declaracions... res. La veracitat del testimoni sembla un dogma de fe per als oficials del Pentàgon. Un testimoni, àmpliament difós i poc qüestionat pels mitjans de comunicació, que l'opinió mundial es veu en l'obligació d'empassar-se. Aquí no dubta ningú. Només les quatre organitzacions de defensa dels drets humans de sempre i que, sovint, veuen relegada la seva opinió a un requadret de fi de pàgina.

Les sospites entorn de la veracitat de les declaracions de Khalid Sheikh Mohammed també provenen del fet que han aparegut, estratègicament, quan el setge jurídic a l'estatut de la presó de Guantánamo anava estrenyent-se més que mai, quan les crítiques internacionals al mètode de Bush per lluitar contra l'amenaça terrorista ploïen per tots costats, quan el desplegament de tropes dels EUA a l'Iraq és llargament qüestionat, quan es revelen les dades dels "vols secrets" de la CIA al Parlament Europeu... Calia un dolent per distreure. Un dolent —amb turbant, és clar— que fes por. La por, com s'ha dit sempre, guarda la vinya. O en aquest cas, els interessos dels manaies del món.